

# Carta de Charles Baudelaire a Édouard Manet

Dijous, 11 de maig de 1865

Estimat amic,

Us estic agraït per la carta que M. Chorner m'ha donat aquest matí i també per la peça musical.

Ja fa temps que tinc la intenció de passar per París dues vegades, una per anar a Honfleur, i l'altra per tornar-ne; això només ho havia confiat en secret al boig d'en Rops, perquè amb prou feines tindria temps d'encaixar la mà de dos o tres amics, però, segons el que m'ha dit M. Chorner, Rops ho ha explicat a unes quantes persones, i ara resulta que naturalment hi ha molta gent que creuen que soc a París i em tracten d'ingrat i d'oblidadís.

Si veieu en Rops, no doneu gaire importància als seus aires violentament provincians. A Rops li agradeu, Rops ha entès el valor de la vostra intel·ligència, i fins i tot m'ha confiat certes observacions sobre la gent que no us pot veure (ja que sembla que teniu l'honor d'inspirar odi). Rops és *l'únic artista veritable* (en el sentit que jo dono —potser jo i prou— a la paraula *artista*) que he trobat a Bèlgica.

Em demaneu, doncs, que us torni a parlar de vós. Em demaneu que m'esforci a demostrar-vos el que valeu. El que exigiu és realment absurd. *Se'n riuen de vós; les bromes us fan enrabiarse; no us fan justícia; etc., etc...* Creieu que sou el primer que es troba en aquesta situació? Teniu més talent que Chateaubriand i que Wagner? I, tanmateix, se n'han rigut molt, d'ells. I no s'han pas mort. I, per rebaixar-vos orgull, us diré que aquests homes són models, cadascun en el seu gènere, i en un món molt ric; i que vós, *vós només sou el primer d'un art decrepít*. Espero que no us molesti la franquesa amb què us tracto. Sabeu l'estima que us tinc.

He volgut conèixer la impressió *personal* d'aquest M. Chorner, si és que podem considerar que un belga sigui *una persona*. He de dir que ha estat amable, i el que m'ha dit lliga amb el que sé de vós i amb el que algunes persones intel·ligents diuen de vós: *Hi ha defectes, errors, manca d'aplom, però hi ha un encant irresistible*. Tot això ho sé; soc un dels primers que ho ha captat. Ha afegit que el quadre que representa una dona despullada, amb la negra i el gat (és un gat, oi?), era molt superior al quadre religiós.

Quant a Lemer, res de nou. Crec que aniré jo mateix a espavilar-la. Pel que fa a acabar aquí *Pobre Bèlgica*, en soc incapaç; estic dèbil, estic mort. Tinc una pila de poemes en prosa que he d'escampar en dues o tres revistes. Però ja no hi puc anar. Pateixo d'un mal que no tinc, com quan era petit i vivia a la fi del món. I tanmateix no soc patriota.